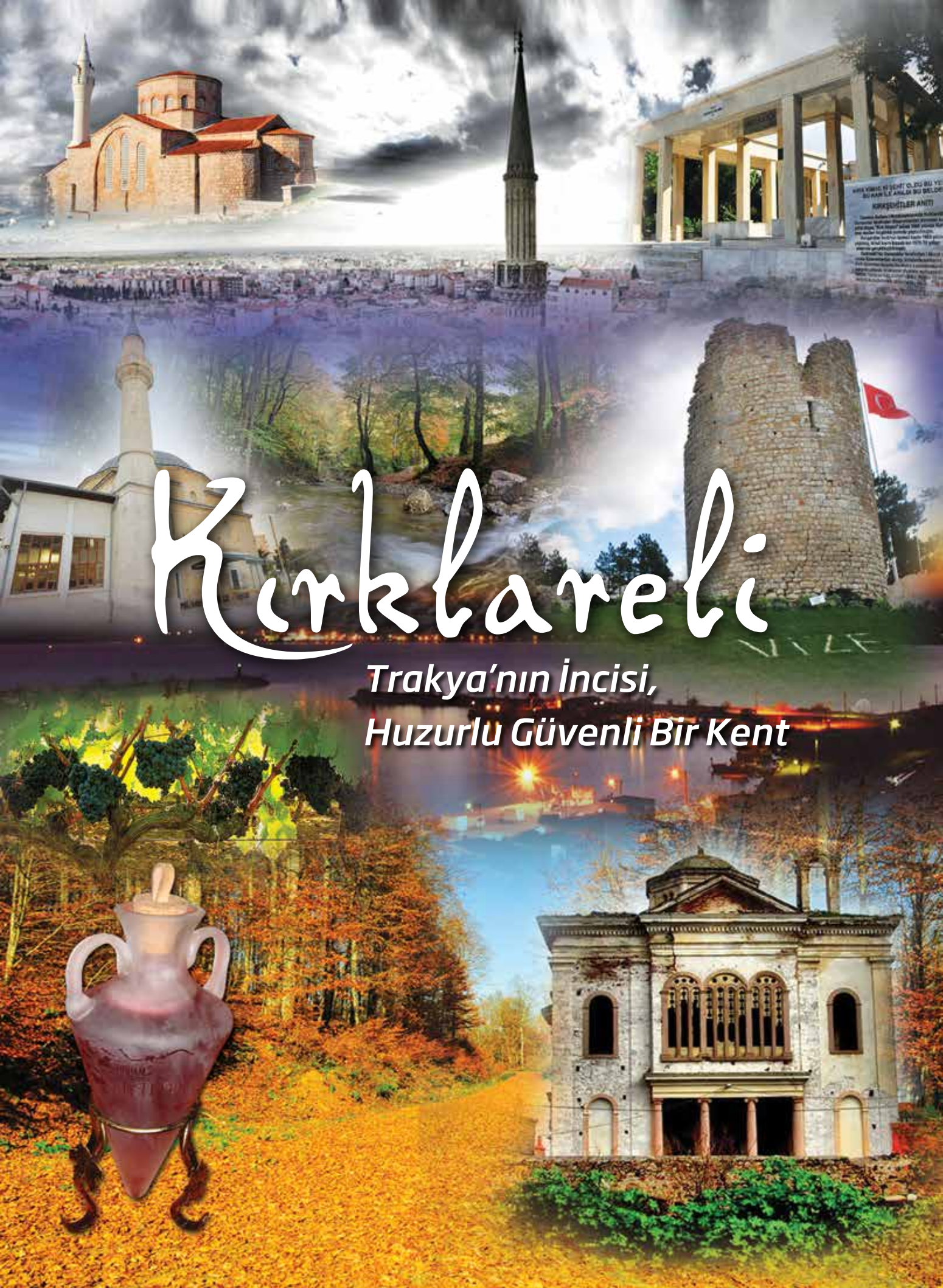

Kırklareli

*Trakya'nın İncisi,
Huzurlu Güvenli Bir Kent*

Tarihçe

Demir Çağının ortalarına doğru(1200-600) Trakya, Anadolu ve Ege'de gelişen Uygarlıkların etki alanına girmiş ilk Trak yerleşmelerinin ve bunlarla birlikte Tümülüs adı verilen büyük yığma tepeler (Anıt Mezarlar) görülmeye başlanmıştır. Bu dönemden itibaren Trak boyları bugünkü Trakya'ya yerleşmiş ve bölgeye adlarını vermişlerdir.

Trakya'ya yerleşen Trak'lar çeşitli kavimlerin akınlarına uğramış; İ.Ö. 513'te Pers imparatoru Dareios, İstanbulboğazından geçerek Kırklareli(Pınarhisar) üzerinden, tuna bölgesine ilerlemeye başlamıştır ve böylece PerslerTrakya'yı ve Karadeniz'in batı kesimlerini ele geçirmişlerdir.

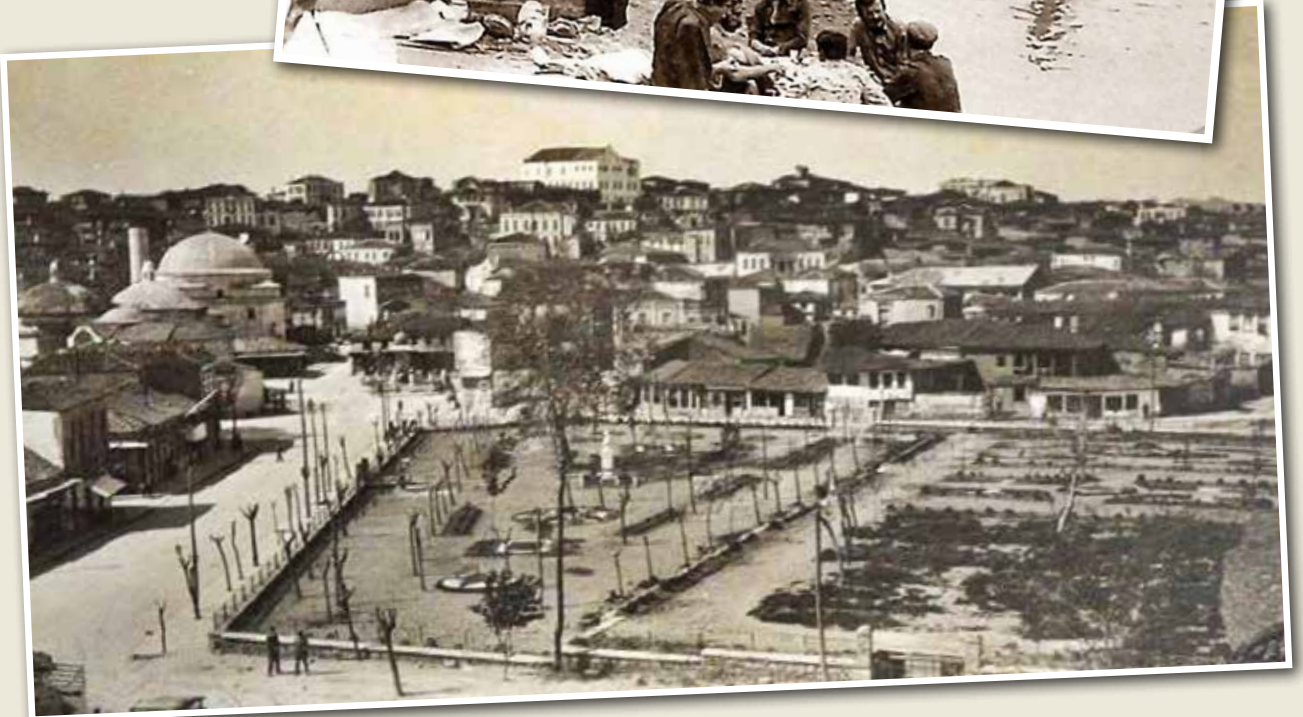
Persler, Trakya'nın batısında bulunan Yunanlılarla uğraşırken, Perslerin bu baskısından kurtulmak isteyen doğuTrakya'daki Trak oymaklarından Odris Oymağı, diğer oymaklarla birleşerek küçük bir devlet kurmayı başarmıştır. Bu devletin başına Teres geçer. Trakya ve Kırklareli civarı İ.Ö. 440 yıllarından önce Atina birliğine bağlı iken, daha sonra kral 2. Philip Trakya'ya saldırarak Odris Devletine son verdi. İ.Ö. 350 yılında Trakya Makedonya'ya bağlandı.

Kırklareli'nin Karadeniz kıyısında, Astailler siyasi bir ağırlık kazanarak Bizyeyi (Vize) başkent yapmış, ancak İ.Ö. 280 yıllarında Galatların (Keltlerin) saldırısına uğramalarına rağmen varlıklarını sürdürmeyi başarmışlardır. Kırklareli yöresi ve Marmara kıyıları İ.Ö. 190 yıllarında Romalılar tarafından istila edilmiştir. Tarihe Şarki Trakya Krallığı olarak

geçen ve Başkenti Bizye (Vize) olan bir devlet kurmuşlardır. Daha sonra imparator Cladius tüm Trakya'yı bir Roma eyaleti haline getirmiştir. Trakya 377 tarihinde Godların, 441 tarihinde Hunların istilasına uğramıştır. Daha sonra ise Bulgarların ve 526 tarihine kadarda Slavların hakimiyetinde kalmıştır. 527-565 yıllarında İmparator Justinyen döneminde tekrar Bizans'a katılmış ve parlak bir dönem yaşamaya başlamıştır.

618 yıllarında İstanbul surlarına kadar ulaşan Avar akınları ile tekrar istila edilen Traklar, kısa bir barış döneminden sonra Peçeneklerin istilasına uğramıştır.Kırklareli 1190 yılında Haçlılar tarafından işgal edilmiştir. Baş Piskoposluk merkezi olan Lüleburgaz, Şehzade Murat tarafından alınmış ve Şehzade Babaeski'ye yerleşmiştir. Osmanlıların Trakya'da ilerlemesi Bulgarları tedirgin etmiş, bunun üzerine Bulgar çarı İvan Alexandır Kırklareli, Pınarhisar, Kırıkköy ve Vize'yi işgal etmiştir.

1365'te İvan Alexandır'ın ölümünden sonra Süleyman Çelebi ve kardeşi Musa Çelebi'nin eline geçen Kırklareli ve çevresi Çelebi Sultan Mehmet tarafından alınıp Osmanlı Devletine katılmıştır.Tanzimat'tan sonra Kırklareli, Edirne vilayetinin 6 sancağından birine merkez olmuştur. Balkan Savaşı sırasında Kırklareli, Bulgarlar tarafından işgal edilmiştir. 1912'de şehre giren Bulgarlar, 1913 yılında buradan çıkmak zorunda kalmışlardır. Balkan Savaşının en kanlı olayları Kırklareli'nin merkezi Pınarhisar, Lüleburgaz ve çevresinde olmuştur.

Coğrafi Durum

Kırklareli, Marmara Bölgesinde Trakya Istranca (Yıldız) Dağları ve Ergene Ovası bölümleri üzerinde yer almaktadır. Kuzeyinde Bulgaristan, kuzey doğusunda Karadeniz, güney doğusunda İstanbul, güneyinde Tekirdağ ve batısında Edirne ile çevrilidir. Yüzölçümü 6.550 kilometrekaredir. Büyüklük bakımından 81 il içerisinde 55. sıradadır. Bulgaristan'a 180 kilometre kara sınırı, Karadeniz'e 60 kilometre deniz kıyısı bulunmaktadır.

Longozlar

Yıldız Dağları Türkiye'nin kuzey - batısında genellikle Türkiye'nin Avrupası, Trakya veya Doğu Trakya olarak ifade edilen alanda yer almaktadır. En yüksek tepesi olan Mahya Dağıdır. (1,031 m)

1992 yılında İsviçre, Lucerne'de yapılan Avrupa Çevre Bakanlarının bir konferansında Yıldız Dağları Avrupa'nın doğal mirasının korunması için Orta ve Doğu Avrupa'daki en önemli beş alandan birisi olarak tanımlanmıştır.

Yıldız Dağlarının Karadeniz ve Akdeniz'in etkilerine maruz coğrafik pozisyonu bölgedeki diğer dağ silsileleriyle mukayese edildiğinde daha sıcak ve ılıman bir iklime sahiptir.

Yıldız Dağları Bölgesi eşsiz taşkın ovalarını ve bunlara bağlı doğal göllerini koruyan bir dizi hidrolojik olarak önemli su havzasını içermektedir. Barındırdığı farklı ekosistemler ile özellikle iğneada- Demirköy hattındaki su basar ormanları (Longoslar) bitkiler, kuşlar, balık ve diğer omurgalı - omurgasız türler

için yaşam alanı sağlayan Avrupa'da bir benzeri olmayan eşsiz bir yörenizdir.

Yıldız Dağları biyolojik olarak Euxin flora elemanlarının en uzak batı sınırını ve Balkanik ve Orta Avrupa tiplerinin ise en uzak güney kenarını temsil etmektedir. Yıldız Dağları (Istranca Dağları) içinde iki adet

ulusal Önemli Bitki Alanı vardır. Fauna tipik orta Avrupa faunasıdır. Karadeniz'in batı kıyısı boyunca lokasyonu önemli Palearktik kuş göç yolunun içinde yer almaktadır. Omurgasız fauna araştırmaları hala çok az olmasına rağmen bitki ve omurgasız türler arasında birçok üçüncü derecede soyu tükenmekte olan canlı vardır.

Yıldız Dağlarında bugüne kadar yapılan çalışmalar sonucu 1565 bitki türü, 266 kuş türü, çift yaşarlara ait 10 tür, sürüngenlerden 27 tür, memelilerden 69 tür, balıklardan 40 tür, böcek ve omurgasızlardan 1553 tür, toplam 3530 canlı türü saptanmıştır.

Hızırbey (Büyük) Camii

Kırklareli merkezinde,  arşı içindedir. 1383 (H.785) yılında Köse Mihalzade Hızır Bey tarafından yaptır lm  , kare planlı bir yapıdır. Duvarların d   yüzleri, kubbe kasnağı ve minaresi d  zg n yonu k feki kaplamadır. 1470 m² arsa üzerinde 15x15 mt. ebatlarında temel üzerine oturmuş, 328 m²lik bir i 

alana sahiptir. Aynı anda 1000 kişi-
nin ibadet edebileceğı bir kapasite-
ye sahiptir. Deprem sonucu yıkılan,
cami in asından daha sonra yapıl-
m   olan dikdörtgen planlı son ce-
maat yeri, Aydos'lu Hacı Yusuf Pa a
tarafından 1824 yılında onarılm  -
tır. Tosunoğlu Ali Efendi tarafından
1887 yılında bir onarım daha geçir-
mi tir. Minaresi kesme ta  ve tek
 erefeli, kütük kare ve külah kur-
 unludur. Balkan Savaşında Bulgar-
lar tarafından yarıya kadar yıkılan
minaresi tekrar yapılmıştır. Büyük
Camii olarak da bilinen yapı iba-
dete a ktır. 2007 yılında Vakıflar
Genel M d rl  ğ  tarafından aslına
uygun bir restorasyon daha geçir-
mi tir. Zengin kalem içi süslemeleri
ile erken Osmanlı dönemi yapısıdır.
   duvarlarını süsleyen büyük harfli

yazılar 1308 tarihinde Kastamonu'lu Hattat Tevfik tarafından yazılmıştır. Diğer bir özelliği ise; 15x15 mt. temel üzerine oturan cami, bu ölçülerleriyle de Kabe-i Maazzama ile benzeşmektedir.

Babaeski Cedid Ali Paşa Camii

Babaeski İlçesinde İstanbul - Edirne asfaltı yanında bulunmaktadır. 1555 (H.962) yılında Cedid Ali Paşa tarafından Koca Sinan'a yaptırılmıştır. Halen cami olarak kullanılmakta olan yapı, 1832'de esaslı bir tamir görmüştür. Dört satırlık Türkçe inşa kitabesi ile on satırlık tamir kitabesi mevcuttur. Kare bir plan üzerine kesme köfeki taşı kullanılarak yapılmış, üzeri kurşun kaplı büyük bir kubbe ile örtülmüştür. Birinin çatısı

ahşap olmak üzere, birbirine ekleme yapılmış iki son cemaat yeri vardır. Tek şerefeli minaresi Balkan Harbi'nde (1912) Bulgarlar tarafından yıkılmış ise de sonradan tekrar yapılmıştır. Cami, Edirne'deki Selimiye Camii'nin küçük bir modelidir.

Lüleburgaz Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi

Lüleburgaz ilçe girişinde oldukça geniş bir sahaya yayılmıştır. 1569 - 1570 (H.977) yıllarında ibadet, ticaret ve eğitim amaçlı yapılan külliye; cami, kemerli dükkanları, hanı, hamamı, medresesi ile bir kompleks özelliği göstermektedir. Ancak çeşitli tahribatlara maruz kalan külliye, bugün adeta birbirinden bağımsız birer yapı görünümü arz etmektedir.

16. yüzyılın tanınmış devlet adamı, devşirme kökenli, saray damadı, 1505 yılı doğumlu, saraydaki çeşitli görevlerini takiben kaptan-ı deryalık, sancak beyliği, Rumeli Beylerbeyliği ve vezirlik görevlerinde bulunmuş, 1564 yılında sadrazam olmuş ve bu görevini ölüm tarihi olan 1579 yılına kadar sürdürmüş olan Sokullu Mehmet Paşa tarafından 1569 yılında Lüleburgaz'da yaptırılmıştır. Bu külliyenin yapılış

amacı, Osmanlı'nın 16. yüzyıldaki askeri, siyasi, ticari, sosyal, haberleşme ve ulaşım politikasının bir gereği olarak düşünülebilir.

Osmanlı İmparatorluğunda Kanuni Sultan Süleyman (1520 - 1566) ile birlikte Balkanlara yapılan seferlerin artması, eski bir Roma yolu olan ve Lüleburgaz'ın da içinden geçen İstanbul – Edirne- Belgrad yolunun önemini arttırmış, bu güzergâhın iyileştirilmesini gerektirmiştir. Dolayısıyla bu yol üzerinde bulunan her önemli mevki, menzil adı verilen durak ve konaklama yeri olarak belirlenmiştir. Lüleburgaz, bu dönem ile birlikte ordunun konaklayabileceği, iâşesini sağlayabileceği menziller içinde yer almaktaydı.

İstanbul ve Trakya bölgesi Balkan şehirleri arasında buğday, tahıl, canlı hayvan, kumaş vb. malları taşıyan kervanların konaklayacağı tesislere olan gereksinim, çevresi zengin tarım alanları ve meralarla

çevrili Lüleburgaz'da büyük bir kervansaray, çok sayıda alış- veriş dükkanı ve panayır (Evliya Çelebi burada kurulan panayıra "Sığır Panayırı" der.) kurulmasını gerektirmiştir.

Halifeliliğin Osmanlıya geçmesiyle her yıl düzenlenen hac seferleri sırasında, Balkanlardan kutsal topraklara gidiş ve dönüşlerinde Lüleburgaz'dan geçmeleri bu kasabada güvenli bir konaklama tesisi ihtiyacı oluşturmuştur.

İstanbul'daki Osmanlı sarayından Balkanlara gönderilecek ferman, berat, mektup ve diğer posta gönderilerinin zamanında hızlı ve güvenli bir ortamda yerine ulaştırılabilmesi amacıyla, Lüleburgaz da dahil ana yol üzerindeki önemli menzillerde, içinde çok sayıda at bulundurulmuş menzilhaneler oluşturulmuş, posta tatarlarının yorgun atlarının dinlenmiş atlarla değiştirilerek gidecekleri yerlere zamanında ulaşmaları sağlanmıştır.

Kırklareli Demirköy Zindan Şelalesi

Böylece İstanbul'dan Balkanlara ulaşımı sağlayan ana yol üzerindeki Lüleburgaz'da, Sokullu Mehmet Paşa tarafından dönemin ihtiyaçlarına cevap verecek bir kent dokusu oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla; dönemin baş mimarı Mimar Sinan ve ekibi Hassa Mimarlar Teşkilatına inşa ettirilen külliye, büyük bir bölümü tahrip edilen Bizans surlarının dışında, yaklaşık 40.000 m2'lik bir alana yayılmıştır. Külliye; cami, kervansaray, tabhane, imaret, arasta, dua kubbesi, hazine, medrese, sıbyan mektebi, çifte hamam, köprü, çeşme, su yolları, dış avlu ve kapılar, sosyal meskenler, tuvalet, sarnıç ve kaldırımdan oluşmaktaydı. Külliyenin batı tarafında yine Sokullu Mehmet Paşa tarafından dönemin sultanı için inşa ettirilmiş hünkâr sarayı bulunmaktaydı.

Lüleburgaz Sokollu Mehmet Paşa Kervansarayı

İlk yapıldığında külliyenin kuzeyinde tabhane ve imaret ile birlikte yapı-

lan yapı, 1935 yılında yol geçirilmesi amacıyla yıkılmıştır. Bu gün arasta duvarına bitişik duvar üzerinde ocak ve duvar nişleri, taç kapı ve giriş bölümünün batısında tam olarak ne işe yaradığı anlaşılamayan dikdörtgen bir yapı ayakta kalmıştır.

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde, Kervansaray hakkında şunları yazmaktadır: Lüleburgaz'ın kervansarayı büyük bir kapıdan girilen kale gibi karşı karşıya yüzeli ocağı olan büyük bir handır. Avlusu, deve konulan yeri ve ahır dardır ki, sadece ahır üç binden fazla hayvan alır. Kapıda devamlı olarak bekçileri bulunur. Akşam olunca kapıda mehterhane çalınır kapı kapanır. Bekçiler vakıf olan kandilleri yakıp kapı dibinde yatarlar. Eğer gece yarısı misafir gelirse kapıyı açıp içeri alırlar. Hazır yemek getirirler. Amma dünya yıkılsa içeriden dışarı bir kimse bırakmazlar. Vakıf şartı böyledir. Tâ bütün misafirler kalkınca yine mehterhane çalınır herkes malından haberdar olur.

Hancılar tellallar gibi, "Ey ümmet-i Muhammed, malınız, canınız, atınız, donunuz tamam mıdır?" diye rica edip bağırlar. Misafirler, "Hepsi tamamdır. Hak, hayır sahibine rahmet eyleye" dediklerinde, bunlar kapıları açıp kapı dibinde, "Yollarda gafil gitmen, vakit kaybetmen, herkesi arkadaş etmen, yürün, Allah kolaylık getire" diye dua ve nasihat ederler. Herkes bir tarafa yol alır. Bu yapı da Sokullu Mehmet Paşa'nın olup, demir kapının kemeri üzerinde beyaz mermer taş Karahisari hattıyla kitabesi şöyle yazılmıştır. "Bu kervansaraya gelen oldu hep revan".

Vize Gazi Süleyman Paşa Camii

Kale Mahallesi'nde iç ve dış surlar arasındadır. 6. yüzyılda Justinian döneminde kilise olarak yapılmıştır. 14.yüzyılın ikinci yarısında cami olarak düzenlenmiştir. Halen cami olarak ibadete açıktır. Kareye yakın dikdörtgen planlıdır.

Üç apsisi bulunmakta olup, kubbesi on altı köşeli tanbur üzerine oturtulmuştur. Yapı, kubbeyi tutan 1.30, 1.40 cm çapında ayaklar ve bunların yanında (arasında) bulunan sütunlarla üç bölüme ayrılmıştır. Mermer olan bu sütunların başlıkları korinth stildedir. Sütunlar gibi hali hazırda mevcut olmayan mozaikler, şekil itibarıyla Ayasofya ile St. İrene arasındaki kazıda bulunanlarla benzeşmektedir. Asıl binaya narteksten, tamamen Bizans stilindeki üç mermer söveli kapı ile girilmekteydi. Bir zamanlar kırk yazılar ve kadın heykellerinin yer aldığı bina, taş ve tuğladan inşa edilmiştir. Kubbe çapraz ve beşik

tonozludur. Mihrap sonradan beton ilavedir.

Minberi bulunmamaktadır. Binada tamamen kilise havası hakimdir. Yapı, muhtelif defalar değişikliklere maruz kalmış, uzun bir süre kaderine terk edildikten sonra, son olarak ehil olmayan kişiler tarafından gelişmiş güzel restore edilmeye çalışılmış, ancak bu da yarım bırakılmıştır. 1997 yılında Kırklareli Müzesi ile T.Ü. Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü'nün müşterek bir çalışması ile kısmi bakım ve temizliği yapılmış, 2007 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından aslına uygun bir restorasyon geçirmiştir.

Aya Nikola Manastırı

Kıyıköy Kasabası, Papuçdere yolu üzerinde güney yamaçta, kasabaya 700 metre mesafededir. Bizans Dönemi (6- 9. yy.) kaya manastırlarının en iyi örneklerindendir. Zemin katta kilise, daha aşağıda ayazma, üstte keşislere mahsus bölümler bulunmaktadır.

Kayalara oyularak meydana getirilmiş kademe halinde hücreler vardır. Kuzey tarafta merdivenle ayazmaya inilmektedir. Kilisenin doğusunda ikinci bir giriş daha bulunmaktadır. 19. yüzyılda Rumlar tarafından kaya galerilerinin önü ahşap bir girişle tamamlanmış, ancak bu bölüm daha sonra ortadan kaldırılmıştır.

Dupnisa Mağaraları

Trakya'nın turizme açılan ilk ve tek mağarası.

Dupnisa Mağarası, Trakya'nın turizme açılan ilk ve tek mağarasıdır. Karadeniz'in serin ikliminin etkisi altında kalan, Türkiye-Bulgaristan sınırını oluşturan, Rezve Deresi'nin Istranca Dağları'nı derin vadilerle yardığı, vahşi görünümüne sahip bir bölgede yer alır. Kırklareli'nin 58 Km. kuzeydoğusunda Demirköy İlçesi Sarpdere Köyü yakınındaki mağaraların İstanbul'a uzaklığı 230 km. dir.

Yeşilin her tonunda yoğun bitki örtüsüyle kaplı bir bölgede bulunan ve İkinci Jeolojik zamanın Jura (Günümüzden 180 milyon yıl önce oluşmuş) mermirler içerisinde gelişen mağaralar, birbirine bağlı iki kat ve üç mağaradan oluşmuştur. Bu nedenle bilimsel olarak "Mağara Sistemi" olarak tanınır. Toplam uzunluğu 2720 m. olan sistemin üst katını, Kuru ve Kız Mağaraları oluşturur. Gelişimini tamamlamış bu mağaralardan, 50-60 m aşağıda Sulu Mağara yer alır. İçinden devamlı akışı olan bir yer altı nehri akan ve deniz düzeyinden 345 m yukarıda giriş ağızı bulunan bu mağaranın toplam uzunluğu 1977 metredir. Son noktası ise, girişten 61 m. yukarıda yer alır.

Türkiye, mağara literatüründe en çok bilinen mağaralardan biri olan Dupnisa mağaraları; yaklaşık dört milyon yıldan beri oluşum ve gelişimini sürdüren büyük bir yer altı sistemidir. İçinde sürekli akışa sahip bir yer altı nehri ve bu nehrin oluşturduğu, derinliği yer yer 2 metreyi aşan göller bulunan mağarada, zengin damlataş oluşumları yer alır. Süt beyazdan kırmızı ve kahverenginin her tonunda renge sahip olan ve dev boyutlara ulaşan sarkıt, dikit ve sütunlar ile perde ve bayrak damlataşları ve damlataş havuzları, insanı büyüleyici ve hayranlık uyandıran görünüme sahiptirler. Bu muhteşem görüntünün yanında, kısa mesafeler dahilinde değişiklik gösteren mağara havası, sağlık açısından olumlu sürpriz sunar. Üst katlar sıcak (ortalama 17 derece) ve kuru (% 60 - 70 mutlak nem) olmasına karşılık, ana mağara daha serin (10 - 12 derece) ve nemlidir (% 80 - 90). Bu farklılık, üst kat ile ana galeri arasında belirgin bir rüzgarın meydana gelmesine neden olmaktadır.

Trakya'nın en uzun ikinci mağarası olan Dupnisa mağaraları; 2003 yılında turizme açılmıştır. 2720 m. uzunlukta büyük bir yer altı sistemi olan Dupnisa Mağaraları'nın üst katını oluşturan ve içinde dev sarkıt, dikit ve sütunlarla kaplı olan Kuru Mağaranın 250, Sulu ana mağaranın da 200 metrelik bölümü turizme açılmıştır. 450 m lik bu kısımda yürüyüş iskelesi, aydınlatma mevcuttur. Buna karşılık, oluşum halinde damlataşlar bulunan ve koloniler halinde yarasalar yaşayan büyük bir bölüm Mağara doğası ve canlılarını korumak için ziyaret dışı bırakılmıştır. İçinde yer altı nehri ve derin göllerin bulunduğu bu bölümleri, macera ve doğa sporları tutkunu olan ve özel mağaracılık donanımına sahip kişiler gezebilir.

Milyonlarca yıldır oluşum ve gelişimini sürdüren, iki kat şeklinde üç mağaradan meydana gelen Dupnisa; içinde barındırdığı her renk ve şekilde damlataşları, yer altı nehri ve gölleri, yarasa kolonileri ve kısa mesafe içinde değişiklik gösteren havası ile ziyaretçilerin hayal gücünü zorlayan büyüleyici bir ortam, sağlık ve iç huzuru sağlar.

Kırklareli'nin Tarih Öncesi Kültürleri Aşağıpınar ve Kanlıgeçit Kazıları

Kırklareli İl merkezinin hemen güneyinde, Aşağı Pınar Mevkiinde 1993 yılından bu yana aralıksız olarak sürdürülen arkeolojik kazı çalışmalarında günümüzden 8200 yıl öncesinde Anadolu'dan Trakya'ya tarım ve köy yaşantısını getiren, bölgenin en eski çiftçi toplumlarının izlerine rastlanmıştır. Bu bulgular Avrupa Kıtasında günümüze kadar gelişen uygarlığın ilk temellerini oluşturması bakımından bilim dünyasında büyük bir ilgiyle karşılanmıştır. Aşağı Pınar yerleşimi 2000 yıl kadar aralıksız devam ettikten sonra günümüzden 6200 yıl kadar önce terk edilmiştir.

Demirköy Tarihi Top Dökümhanesi

Tarihi Demirköy Dökümhanesi, Demirköy ilçesine güneydoğu istikametinden 3.800 m. mesafede bulunmaktadır. Döneminin en modern dökümhanesi sayılan ve Demirköy Tophane-i Amiriye İşletmeleri olarak anılan Demirköy Dökümhanesi'nde, Osmanlı ordularının bir kısım harp malzemeleri ile gemi, top ve silah yapımında kullanılan demir aksamın bir kısmı üretilmekteydi. Özellikle Fatih Sultan Mehmet Han'ın 1453 yılında İstanbul'un fethinde kullandığı topların güllerinin bir kısmını burada döktürdüğü belirtilmektedir. Osmanlı dönemine ait olan bu demir dökümhanesinde enerjinin su ile sağlanıyor olması ise ayrıca dikkate değer bir husus olarak önem taşımaktadır.

Demir Çağı süresince madencilik açısından büyük öneme sahip olduğu anlaşılan Demirköy ve çevresinin, bu önemini Osmanlı Devleti'nin gelişimi sürecinde daha da arttırdığı anlaşılmaktadır. döneminin en ileri teknolojisi ile

demir dökümü gerçekleştirilen bu komplekste 15. yüzyıl ortalarından 19. yüzyıl sonlarına değin aralıksız üretim yapıldığı düşünülmektedir.

2000- 2001 yıllarında yapılan araştırma ve kazı sonrasında Osmanlı Dönemine ait önemli bir sanayi tesisi kısmen de olsa kurtarılmış ve üzerinde bilimsel çalışmaların yapılabileceği bir alan haline getirilmiştir. Bu aşamadan itibaren "Kırklareli Demirköy Osmanlı Dönemi Demir Dökümhanesi Araştırma-Kazı ve Restorasyon Projesi" adı altında, Türk Bilim Tarihi Kurumu ile Müze Müdürlüğümüzün birlikteliğinde 2003- 2006 yıllarında devam edilmiştir.

Vize Kalesi

Kırkırelı'nın Vize ilçesinde bulunan ve aynı ismi Taşıyan Vize Kalesi, ilçenin en yüksek tepesinde bulunmaktadır.

Kalıntıların çoğu günümüze kadar gelmiştir ve bölgenin gezilecek yerleri arasındadır. Kale ikiye ayrılır. İç kale ve dış kale... Yapımında kesme taşlar kullanılmıştır ve taşlar sağlam bir harçla örülmüştür. Günümüze kadar gelmiş olan surlar ve kale Roma dönemi ile tarihlenmektedir. Vize Kalesi'nde yapılan araştırmalarda; bir dönem sur onarımının olduğu sırada yazılan bir kitabe bulunmuştur. Kitabede "Aulus Pores oğlu Firmus ile Kenthes oğlu Rytes oğlu Aulus Kenthes ve Hyakinthus oğlu Rabdus idaresi altında kale burçları inşa edilmiştir." yazısı bulunmaktadır.

Doğal Sit Alanları, Tabii Kumsallar ve Tatil Beldeleri

Kırkırelı'nın yaklaşık 60 km. doğal kumsalı bulunmaktadır. Karadeniz sahillerinde yer alan ve halen yerli-yabancı turistlerin yoğun olarak tercih ettiğı plajların en önemlileri, Kiyıköy, İğneada ve Kastros'dur.

Ormanlık alanın önemli bir bölümü ile birlikte Saka, Pedina ve Hamam gölleri doğal sit alanı olarak koruma altına alınmıştır. Yine İğneada yakınlarındaki Mert ve Erikli gölleri ile Sarpdere Köyü yakınlarındaki Dupnisa Mağaraları I. derece tescilli doğal sit alanlarıdır. Yaklaşık 2720 m. uzunluğunda olan mağara, dikit ve sarkıtlarının yanı sıra, geniş galerileri ile de dikkat çekmektedir.

İğneada

İğneada, Kırklareli İli, Demirköy İlçesi'ne bağlı olup, Bulgaristan ile sınır oluşturmaktadır. Demirköy'e 25 km. Kırklareli'ne 97 km., Edirne'ye 165 km. ve İstanbul'a 250 km. mesafede bulunan İğneada, 40-50 m. genişliğinde ve yaklaşık 10 km. uzunluğunda temiz bir kumsala sahiptir. Beldeye her yerden ulaşım asfalt yol ile sağlanmaktadır. Belde merkezinde otel, motel, eğitim ve dinlenme tesisleri ile konutlar bulunmaktadır. Plaj çevresinde lokanta ve çay bahçeleri mevcuttur. İğneada, özellikle yakın çevresinde bulunan çok sayıda birinci derece doğal sit alanları ile ilgi çekmektedir. Beldeye gelen turistlerin rahatça konaklayabileceğı pansiyonlar mevcut olup, özel ilgi alanlarına göre zamanlarını değerlendirebilecekleri pek çok etkinlik imkanı da bulunmaktadır.

Karadeniz'in en güzel kıyılarından biri olan İğneada'da Haziran-Temmuz-Ağustos aylarında denize girmek için deniz suyu ve kumu oldukça uygundur. Kuş göç yolu üzerinde bulunduğundan kuş gözlemi için uygun imkanlar sağlamaktadır. Muhteşem güzellikteki ormanlarında, orman içi dağ bisiklet turu, trekking, yön bulma aktiviteleri yapılabilmektedir. Sahip olduğu üç ekosistem sayesinde bitki çeşitliliği gözlemi yapılabilmektedir. At ile gezinti imkanı bulunmaktadır. Bölgede tarihi kalıntıların (Liman Feneri, Sislioba Kalesi, Hamdibey Kalesi, Gökyaka Kalesi) ve deniz altındaki batıkların ziyareti mümkündür. Yöresel yemeklerin yenebileceği yerler mevcuttur.

Kıyıköy (Midye)

Karadeniz'e egemen, kayalık bir zemin üzerinde bulunan Kıyıköy Beldesi, tabiat harikası iki doğal sit arasında bulunmaktadır. Kuzeyinde Pabuçdere, güneyinde Kazandere salına salına akmakta ve Karadeniz'e dökülmektedir. Her ikisi de birinci derece doğal sit alanı olarak tescilli olan bu derelerde alabalık, sazan ve kefal balıkları avlanabilmekte, motorla ya da kayıkla gezinti yapılabilmektedir. Pabuçdere ile deniz arasında dar, uzun ve temiz bir kumsal bulunmakta ve burada yazın kamp kurulabilmektedir. Kıyıköy'de günübirlik kullanıma yönelik güzel balık lokantaları ile kafeler dışında konaklama olanakları da mevcuttur. Ev pansiyonculuğu ileri seviyededir. Kıyıköy plajları, Kırklareli'ne 96 km, Vize'ye 40 km. İstanbul'a 200 km. mesafede bulunmaktadır. Kıyıköy, bölgeye gelen turistlere denizden yeni çıkmış balık yeme imkanı, sahilinde ve Pabuçdere ile Kazan Dere'de kayıkla gezinti imkanı sağladığı gibi, bazı uygarlıkların ziyaret edilmesine de imkan tanımaktadır. Bu tarihi eserler, Bizans Dönemine ait Kıyıköy Kalesi (6. y.y. Jüstinien Dönemi), Aya Nikola Manastırı (6. y.y.), Geç Osmanlı Dönemi yapısı olan Kıyıköy Camii ve Liman Hamamı ile kale içerisindeki pek çok sivil mimarlık örnekleridir.

Kastros

Kıyıköy'e 18 km. Vize'ye 48 km. Kırklareli'ne 85 km. ve İstanbul'a 223 km. mesafede yer alan Kastros plajları, 500 metre uzunluğunda, 200 metre genişliğinde bir alan kaplamaktadır. Denizi berrak, sahili ince kumlu ve yer yer kayalık bir yapıya sahiptir. Plajın kuzeyi ve güneyi ormanlarla kaplıdır. Plaj alanında çadırlı kamp, lokanta, büfe, çay bahçesi, içme suyu gibi ihtiyaçlara cevap verecek tesisler bulunmaktadır. Ormanların içinden gelip plaj içinden Karadeniz'e dökülen Bahçeköy Deresi'nde kayıklarla orman içlerine kadar geziler düzenlenmektedir.

Kıyıköy Kasabası ile Tekirdağ İli sınırları arasında kalan Kastros Koyu'ndan Karadeniz'e dökülen Bahçeköy Deresi, İstanbul - Kırklareli İl sınırını oluşturur. Bahçeköy Deresi'nin Karadeniz'e döküldüğü yerde bir lagün gölü oluşmuştur. Trakya'nın doğal olarak yetişen tek karaçam ormanlarına sahip alandır. Orman eko sistemi ve başta karaca olmak üzere çeşitli hayvan ve bitki türlerinin yaşadığı eşsiz bir tabiat parçası özelliği göstermektedir.

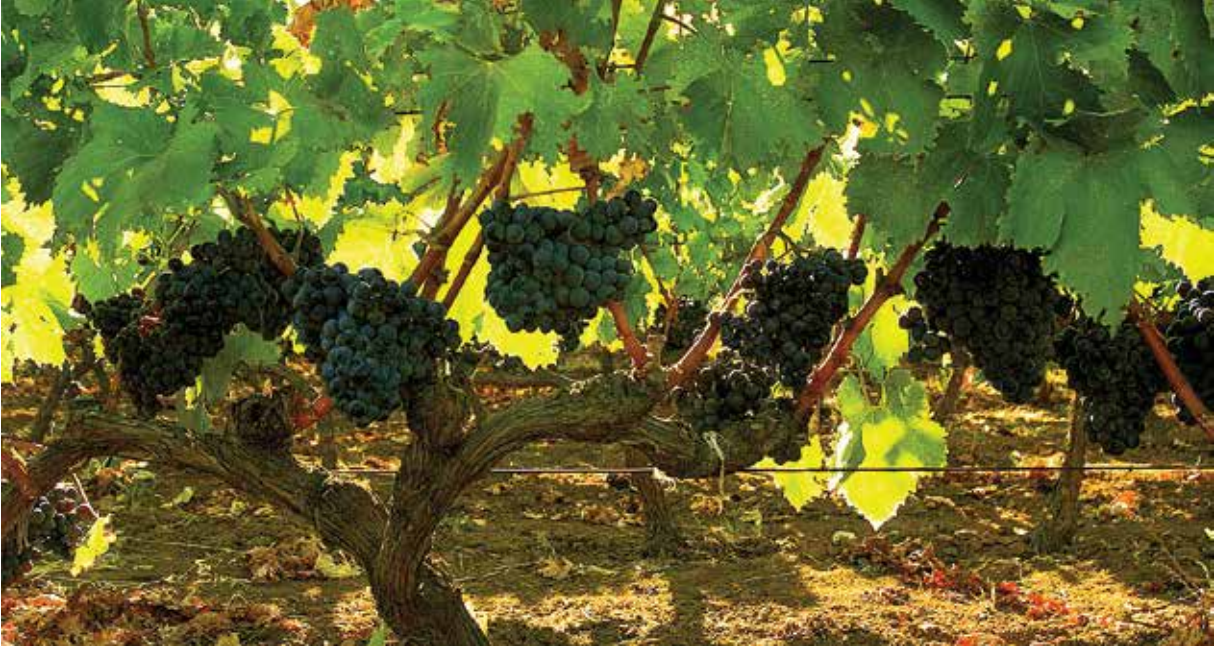
Karaçam, Macar meşesi, sapsız meşe, saçlı meşe, doğu gürgeni, kara gürgen, dişbudak, kayın, akçaağaç, ıhlamur, kızılbaş alanındaki başlıca ağaç türlerini oluşturur. Kumsalında nadir türlerden kum zambağı bulunmaktadır. Çiçek açtığında güzel kokusuyla insanı adeta büyülemektedir. Sahada; karaca, yaban domuzu, kurt, çakal, sansar, tilki, porsuk, tavşan bulunmaktadır. Ayrıca Akdeniz fokunun yaşamasına elverişli doğal özelliğe sahiptir.

Beğendik, Panayır İskelesi

Bunların dışında Bulgaristan sınırı yakınlarında bulunan Beğendik sahili ile İğneada- Kıyıköy arasında kalan Panayır İskelesi sahili de geniş bir alana yayılan temiz kumu ile sakin bir sahil şeridi oluşturmaktadır. Beğendik sahiline karayolu ile gitme imkanı bulunmakta, Panayır İskelesi sahiline karayolu ile gitme imkanı bulunmamaktadır.

Kırklareli Bağcılığı

Günümüzden 4000 yıl önceleri Traklar tarafından Kırklareli’nde bağcılık yapıldığını yazılı kaynaklardan öğreniyoruz. Bu yıllarda bağcılık şarap elde etmek amacıyla yapılıyordu. Daha sonraları bölgeye hakim olan Roma, Bizans ve Osmanlılar zamanında bağcılık gelişerek devam etmiştir.

17. yüzyılın ikinci yarısında Kırklareli’ne gelen Evliya Çelebi, “Şehrin dört tarafında bağ ve bahçeler vardır ki, içinde adam kaybolur.” demektedir. 1363 yıllarında Osmanlı Sultanı I. Murat zamanında Osmanlıların eline geçen bölgeye çeşitli yerlerden iskân edilmeye başlayan Müslüman Türkler de bağcılıkla uğraşmaya başladılar. Özellikle 19. yüzyıl ortalarından itibaren Avrupa bağcılığında hastalık oluşması ve üretimin düşmesi nedeniyle, Kırklareli’nde üretilen bütün üzümler Avrupa’ya ihraç edilebilmekteydi. Bu dönemde Kırklareli ve çevresinde 100.000 dönümlük alanda; Papazkarası, Alpehlivan, Kuşturfanda, Aklık, Pamit, Sarı Çavuş, Pembe Çavuş, Erenköy Nuriginar, Seyrek Turfanda, Miri Karası, Sarı Gevrek, Medire Bolluk, Morluk, Yakut İçen, Ter Gömlek isimli üzüm çeşitleri yetiştirilmekteydi. Elde edilen bu üzümlerden şarap, rakı, konyak, sirke, hardaliye, pekmez ve bulama yapıldı.

Yine bu dönemde inançları gereği şaraptan uzak duran Müslüman Türkler, üzümün bir ürünü olan “Hardaliye”yi yapmaya başlamışlardı. Avrupa’ya üzüm ihracı nasıl ki Kırklareli bağcılığının gelişmesini sağladıysa, Avrupa ile olan bu sıkı ilişkiler, 1900 yıllarından itibaren Kırklareli bölgesi bağcılığına hastalıkların da gelmesine sebep olmuş ve bağların dörtte üçü tahrip olmuştur.

Bu tahribata rağmen 1912 Balkan Savaşı sırasında Kırklareli’yi işgal eden Bulgarlar, şehirde o kadar çok şarap ele geçirmişler ki, bundan dolayı buraya “Lozengrad” (Üzüm Kasabası) adını vermişlerdir. Ayrıca 1924 yılındaki mübadelede buraya iskan edilen Türklerin de bağcılık kültüründen uzak olmaları, Kırklareli bağcılığının hızla yok olmasına neden olmuştur. 1920’li yıllardan 2000’li yıllara kadar halk, kendi ihtiyacı kadar yemelik ve içmelik olarak üzüm yetiştirmiş, ancak bu üretimde eski Kırklareli bağcılığından bir eser görülmemekteydi.

2000’li yıllardan itibaren gerek bireysel girişimlerle, gerekse Kırklareli Üzüm Üreticileri Birliği ismi altında birleşerek bağcılığı geliştirme ve üzümün bir ürünü olan “Hardaliye”yi Ulusal bir içecek haline getirme çalışmalarını başlamıştır.

Üzümden yerli içecek: Hardaliye

Hardal ve üzüm suyu ile yapılan hardaliye, yörenin kendine özgü bir içeceği. Uzun zamandır unutulmaya yüz tutan içecek, yeniden canlandırılmaya çalışılıyor.

Kırklareli’nde, ezilmiş hardal tohumu ve benzoik asit ilave edilerek kırmızı üzüm ya da kırmızı üzüm suyundan laktik asit fermentasyonu ile üretilen, kendine özgü hoş bir tat ve kokuya sahip, beğenilerek tüketilen alkolsüz bir içecektir.

Kırklareli’nde geleneksel hardaliye yapımı; bağ bozumunun başladığı Ekim, Kasım aylarında yeterli olgunluğa ulaşan Papazkarası, Pamit, Cardinal, Alphonse, Cabarnet, Merlot, Cinsaut ve Öküzgözü cinsi üzümlerden üretilir.

Üzümler toplanıp yıkanır ve salkımından ayrılır. Ezildikten sonra alt kısmından 10 cm yükseklikte musluğu bulunan meşe ağacından yapılmış fıçılara 1 kat ezilmiş üzüm, bir kat ezilmiş siyah hardal tohumu ve benzoik asit ilave edilir. (Miktar: 1 kg. üzüm + 2 gr siyah hardal tohumu + 1 gr benzoik asit) Siyah hardal tohumu, ürüne adını verdiği gibi aroma da vermektedir. Ayrıca ürünün muhafaza edilerek şaraplaşmamasını sağlar.

Üzümlerin arasına vişne yaprağı da ilave edildiği olur. Biraz kabarma payı bırakılarak doldurulan fıçının üzeri hafif açık bırakılır. Fermentasyon başlangıcından sonra 1 gün arayla üzüm suyu musluktan alınıp üst kısmından tekrar fıçıya dökülür. Oda sıcaklığında 7 - 10 gün bekletilerek fermentasyonu sağlanır. Bu süre 20 güne kadar uzatılabilir. Bu sürenin sonunda şişelenerek taze olarak tüketilebileceği gibi soğukta muhafaza edilirse 3 yıla kadar bekletilip içilebilir.

20 Aralık 1930 tarihinde ilimizi ziyaret eden Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, hardaliyeden içmiş, çok beğenmiş ve Kırklareli halkından milli bir içecek haline getirilmesini istemiştir.

Hardaliye, üzümden üretilmesi ve fermente bir ürün olması nedeniyle besleyici değeri oldukça yüksektir. Hardaliyenin hammaddesi, flavonoidler ve fitokimyasallar açısından zengin olan üzüm ve üzüm

suyudur. Flavonoidler, kanser engelleyici radikaller olarak çalışır.

Kanser hücrelerini istila ederler ve hücre bölünme proseslerini durdurarak hastalıklara karşı doğal bir savunma mekanizması sağlarlar. Flavonoidler kanser hücrelerini bloke etmenin yanında antioksidan olarak görev alarak kalp hastalıklarını azaltmakta ve kan damarlarına zarar veren oluşumları önleyerek kalp krizlerini engellemektedir.

